

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre . . . 6 korona.
Egy évre ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvényhatósági bizottsági körgyűlést megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi nyomda.

Idő küldendők a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI NYOMDA.**

Égészségügyünk rendezése.

Irta: Dr. Burger Péter.

Annyira felverte már drága hazánk legértékesebb természet, emberanyagának egészségét, épességét, erősségét a gyom, gaz és aszat, hogy az örökös gyomlálás, aszatolás már nem vezethet célra: ha jó természet akarunk, egész más rendezést kell egészségügyi gazdaságunkban meghonosítanunk.

Erre nézve első és legfontosabb lépés az egészségügyi minden fázisát felölelő, a kor társadalmi, emberbaráti és egészségügyi követelményeinek megfelelő, általános egészségügyi törvény alkotása.

E törvénynek ki kell terjednie a lelenczygre, gyermekvédelemre, kötelező betegségleyezésre, munkások baleset- és életbiztosítására, beteg- és orvosvédelemre stb.

A kitűzött célnak megfelelő, biztos alapon kell nyugodnia és számot kell vetnie a teljes, tökéletes végrehajtáshoz rendelkezésre álló anyagi és szakértelem; mert, mint a betegségleyezési törvényről is láttuk, a legjobb törvény is csütörtököt mondhat, ha a végrehajtás módja és eszközei helytelenek vagy elégtelenek.

A célról nem is szólván, mert híz az nem más, mint a köz és társadalom minden rétegének egészségét minden ártalmak ellen óvni, a betegeket pedig mindenkor kellő gyógykezelésben és ápolásban részesíteni; az alap sem lehet más, mint az egyéni egészségnek teljes és tökéletes védelme, oltalma: a gyógyítás és gyógyíttatás kötelezettségének kimondásával, elrendelésével.

Bár ehhez sok szó fér és erről már sok szó is esett, végeredményben, azt hiszem, mindnyájunknak be kell látnunk, hogy ha a kölcsönhatásában sokkal kisebb mérvben, kevesebb veszéllyel érvényesülő közköztatás terén elrendelhetjük az állam a kötelező iskoláztatást: mennyivel több joggal teheti kötelezővé a betegek gyógyítását és gyógyíttatását, tudva azt, hogy a beteg nem csak szorosabb hozzátartozói, de a köz és társadalom egészségét — eme legfontosabb államérdeket — is veszélyeztetheti valamely kórananyag felhalmozása- és elterjesztésével.

De teheti az állam ezt, kiváltképpen akkor, ha egyuttal gondoskodik, hogy kellő számú orvos álljon, ha és ahol kell, dítjalmanul is, rendelkezésére a betegeknak.

Már eme indoklásból is kitűnik, hogy az ily alapon alkotott egészségügyi törvényben és az újja alakított egészségügyi szervezetben is, legelső figyelem kell főtényezőre fordítandó: az orvosi karra, magán lelkes, odaadó támogatása, közreműködése nélkül ily törvénynek végrehajtása el sem képzelhető és a gyógyulást keresőknek kiváltama részére, mely az újja alakítás folytán állami gyógyíttatásra, betegápolásra és segélyezésre számot tart vagy számot tarthat évi járulékaival vagy teljes vagyonatlansága alapján.

Hazi orvosi karunk ily szociális egészségügyi törvény végrehajtására számban talán csak éppen hogy elég (5243), de tudásban és jóakarásban, dacára minden eddig szenvedett kárunknak, még mindig teljesen megfelelő.

A nagyközönség vagyonos része már önzésből is kell, hogy ily törvényért lelkesüljön, azért áldozni is késő legyen: de azok részéről sincsen okunk ellenzést várni, kikre kiterjeszteni óhajtunk az állami kedvezményes gyógyítást és beteg-

segleyezést stb., ha jól, tökéletesen, hasznosat, minden jogos igényeket kielégítő alkotunk, mert hízzen csak ilyet alkothatunk, miután e téren az állam érdeke egy a közönség érdekével.

Ennek az egészségügyi törvénynek különbséget kell tenni a szociális vagy közegészségügyi és a szorosan vett egészségügyi vagy gyógyeljárás között.

Amannak célja az egészségesek óvása a betegedéstől, emennek pedig a megbetegedettek gyógyítása, vagyis egészségessé tétele.

Amaz államosítandó minden vonalon, külön kezdeményező, ellenőrző és végrehajtó hatalommal felruházott közegészségügyi karral, melynek tagjai nyugdíjjogosultsággal bíró államhivatalnokok legyenek és főleg az orvosi gyakorlat terén érdemeket és köztiszteletet szerzett, közegészségi ismeretekkel bíró orvosokból, valamint kellő számu egészségügyi képezést nyert laikusokból nevezetéknek ki.

Ezért, a szorosan vett egészségügyet vagy gyógyeljárást pedig a legmesszebb menő kívánalmaknak megfelelő állami védelem és támogatásban kell részesíteni; de egyben a legszigorubb szakszerű ellenőrzés és felügyelet alá vonni, hogy a törvényben lefektetett kötelező gyógyítás és gyógyíttatás neves eszméjének ne csak megeléghessen, de meg is feleljen.

E kettős szervezet, az államosított közegészségügyi és állami betegsegleyezés, védelem és ellenőrzés alatt álló egészségügyi — a tulajdonképeni közös feladatban egymást kiegészítési és ellenőrzési lenne hivatva.

Az elsőnek feladatát képezné az országos közegészségügyi szolgálatnak összpontosított, egyöntetű, rendszeres ellátása, a közigazgatási, közköztatási, igazságügyi mai és a többi államosítandó feladatok teljesítése.

A másodiknak pedig feladatát képezné a vagonyalan vagy járulékaik alapján állami gyógykezelést és betegápolást igénylők gyógyítása és ápolása otthonuk vagy kórházakban.

Az egészségügynek ily alapon rendezése azonban kívánatos, sőt szükségessé tenné, addig is, míg viszonyaink másként nem alakulnak, annak a közigazgatás hatásköréből kivonását. Sőt a belügyminiszteriumból is a vezetését addig is, míg külön egészségügyi miniszterium alakítása válik lehetővé, legelőszérribben a közköztatási miniszteriumba vélném áthelyezendőnek.

Ugyanis kevés a remény, hogy a belügyminiszteri reszortot a kormányelnök külön miniszterre bizza. A kormányelnöki állás pedig sajátos államviszonyainknál fogva annyira exponált, leköttöt, külső és belső pártpolitikai és más országos teendőktől által zaklatott, válságoknak alávetett, miszerint annak viselőjétől ily évekre terjedő, nagy, országos átalakulás nyugodt, körültekintő vezetése és irányítása nem remélhető, de nem is követelhető.

Ennek ellenében pedig főleg a vallás- és közköztatási tárca mutat némi állandóságot egy-egy hivatott, biztos kézben; nemkülönbönben a vallás- és közköztatással rokon, sőt egészen elbánsít kíván a közegészségügyi is az új alapon.

A közigazgatási katasztrórából kivonva az egészségügyet, csupán annyiban hagyandó meg az összeköttetés, amennyiben a közszolgálat érdeke kívánja, mint pl. a vallás- és közköztatással most is megvan.

Az országos magyar kereskedelmi egyesülés.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés ügyvivő igazgatósága a nyári szünet után múlt hó 25-én tartotta meg első ülését. Az igazgatóság jóváhagyólag tudomásul vette az elnökségnek azon intézkedését, amelylyel dr. Lévy Bélát az egyesülés ügyvezető titkárává kinevezte. Az elnökségnek a kifejtett tevékenységéről szóló jelentése kapcsán az igazgatóság magáévá tette az elnökségnek a takarmány-szállítási díjkezelvények kiterjesztése érdekében tett intézkedéseit és elhatározta, hogy minden további akció megindítása előtt bevirja a kereskedelemügyi miniszter döntését. Elhatározatot továbbá, hogy az egyesülés a kereskedői elemnek az adókövetési és felszámolási bizottságokban való megfelelő képviseltetése érdekében országos akciózt tesz folyamatba s e célból mindenekelőtt a mai állapot hiányai feltárása mellett a pénzügyminiszteriumhoz fordul.

A külföldi vámtarifák magyar nyelvi kiadásának a Román Államok Vámtarifával megkezdett sorozatát az O. M. K. E. folytatni fogja s e célból intézkedett a szerb vámtarifa kiadását határozta el.

Jelentést tett az elnökség az egyesülés szervezetének további kiépítéséről s különösen arról, hogy október hó 9-én a bergasszázi, 16-án a sátorlajhegyi, 23-án a mórmarosrizségi, 30-án pedig a marosvásárhelyi kerületek fogják az igazgatóság közreműködésével megalakítani. Az igazgatóság elhatározta, hogy az egyesülés bármely, egy fővárosi, mint vidéki tagjának a magyarországi bejegyzett cézreke vonatkozólag, nemkülönbön közigazgatási, adó- és illetékügyekben díjtalanul felvilágosításokat ad. Igen részletes megbeszélés tárgyát képezte a szövetkezeti ügy. Az O. M. K. E. igazgatósága még az 1904 június 5-iki ülésén elhatározta, hogy a fogyasztási szövetkezetek alakulására és működésére vonatkozó adatokat országszerte összegyűjti, hogy azok alapján a közvéleményt megbízhatóan tájékozza a fogyasztási szövetkezetek valódi közgazdasági értékéről s visszaéléseiről. Ez alapon a munka haladéktalanul folyamatba tétetett: az anyag nagyrésze már is összegyűjt a gyűjtés befejezése legközelebbre várható. Az összegyűjtött anyag alapján fogja dr. Sugár Ignác, a miskolci kereskedelmi és iparkamara titkára, az O. M. K. E. igazgatóság tagja véleményét kidolgozni és az O. M. K. E. igazgatósága elé terjeszteni, foglalkozni ezenkívül az igazgatóság a kereskedelemügyi miniszter sűrűs leirata folytán a szövetkezetekre vonatkozó törvényjavaslat áldogozott előadói tervezetével. A vita során az igazgatóság tagjai egyetértelmien utaltak arra, hogy a szövetkezetek jelszava alatt minő visszaélések folynak és a kereskedelem minő jogosulatlan támadásoknak és károsításnak van kitéve, anélkül, hogy ebből a fogyasztóknak hasznuk volna, hogy továbbá a szövetkezetek a mai szabályozás keretében államellenes a nemzetiségi törekvésekre, nemkülönbön felekezeti igazgatásokra használhatók fel. A tervezett ezen visszaélések megakadályozásáról nem gondoskodik eléggé, miért is lényeges átdolgozásra szorul. Az O. M. K. E. ügyvivő igazgatósága ezek figyelembe vételével megállapította a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő véleményes jelentések elveit.

Szabályrendeletek.

Helyhatósági szabályrendelet a zsisbárusokadról.

Érvényes Debreczen sz. kir. város területére nézve.

1. §. Zsisbáruskodás gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, aki nyereségvágyból elkövetett büntetért vagy vétségért büntetve volt.

Ily egyén zsisbárus üzletben segédnek sem alkalmazható.

2. §. A zsisbárus üzlet a főpoczpon egyáltalában nem nyitható, s a zsisbárus üzlet előtti gyalgal-járdára s egyáltalában az utczai téségre semmiféle tárgy ki nem akasztható.

3. §. A zsisbárus üzlete állandón a rendőri hatóság ellenőrzése és vizsgálata alatt áll.

4. §. Ha az eladó személye, vagy eladásra kínált tárgy ellen gyanu-ök forog fenn, a zsisbárus erről az illető kerületi rendőr-kapitányságot azonnal értesíteni tartozik; különben ennek elmulasztása esetében, a 10. §-ban alább előírt büntetésen fe ül még az ily bejelentési mulasztás folytán megvett és később lopottnak bizonyult tárgyak a beigazolt tulajdonosnak kárterítési követelés nélkül kiadandók.

5. §. A zsisbárus üzletben oly új tárgyak, melyeket az üzletlajajonos rendszeresen készített, vagy készen vesz, nem tarthatók.

6. §. Zsisbárusok zálogra való kölcsönzéssel bármily alakban teljességgel nem foglalkozhatnak.

7. §. A szerda és szombat napokon tartatni szokott zsisbárusárban oly zsisbárusok, kiknek rendes üzlethelyiségük van, helyt nem foglalhatnak.

8. §. Azon egyének, kik ezen szabályrendelet életbe lépte előtt ócska ruha árulása hatóság engedélyt nyertek, csak a zsisbárusárban és csak az ennek tartására rendelt szerda és szombat napokon árulhatnak és pedig ott és akkor is egyedül oly tárgyakat, melyek az 5. §-ban körülírt tilalom alá nem esnek.

9. §. A zsisbárusárban ócska-féléket árulók a vásárlé-ügyletlőség által szemmel tartandók és ha iparhatóság engedéllyel nem bírnának, ennek kivételére utasítandók, különben a további árulástól eltiltandók, ide nem értve azon helybeli lakosok, ki a fennálló gyakorlat szerint sajátjaikat maguk, vagy megbízottjaik által a maguk részére árultatják.

10. §. A zsisbárus, ki a jelen szabályrendelet 1., 2., 4. és 5. §. intézkedése ellen vét, az iparhatóság által ipar (kereskedelmi) oktatási cézlokra fordítandó s 50 frtjg terjedhető pénzbüntetéssel, aki pedig a 6. §-ban foglalt tilalmat megszegi, az 1881. évi XIV. t.-cz. 24. §. értelmében büntetettik; sőt az 1884. évi XVII. t.-czikk 155. §-a értelmében az iparhatóság s saját területén a zsisbáruskodás jogától előre bocsátott vizsgálat és tárgyalás után, meghatározott vagy határozatlan időre megfoszthatja azt, akinél oly tények merültek fel, amelyek ott iparának üzése közben a közrendszet szempontjából megbizhatatlannak tünntik fel.

11. §. Azok, kik zsisbárus üzletet az 1884 október 1-sője előtt szerzett jogosítvány alapján folytattak; üzletük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kélt Debr. ezen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1885 január 29-én s folytatva tartott közgyűléséből.

Kiadta:

Zöld Mihály,
jegyző.

14,340. szám.

„Jóváhagyom”.

Budapest, 1885 november 10-én.

A miniszter helyett:
Mallekovic.

Meghívás

a folyó 1904-ik évi október hó 18-dik napján, — kedden — délután 3 órákor a városháza közgyűlési termben tartandó

bizottsági rendes közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés 1904. évi július és augusztus hónapokról.

2. M. kir. belügyminiszter ur leirata, melylyel az állami pápakepze építése tárgyában hozott 136[8552—1904. bgy. számú határozatot jóváhagyja.

3. M. kir. belügyminiszter ur leirata az ev. ref. főiskolánál létesítendő két bölcsészeti tanszékre megszavazott 10,000 korona évi hozzájárulásra vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyásáról.

4. M. kir. belügyminiszter urnak leiratai az 1904. évi költségelőrányszat jóváhagyása tárgyában. Ezzel együtt a m. kir. belügyminiszter urnak 83,857/1904. számú leirata az 1904. évi költségvetésbe beillesztett hitfelekezeti felemelt iskolai és egyházi segélyezésiügyében.

4. M. kir. földmívelésügyi miniszter ur leirata a szőlőkerti csözöknek hosszú léfégyverrel ellátása tárgyában hozott 192/228—1904. bgy. számú közgyűlési határozat jóváhagyásáról.

6. Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur körrendelete a

hadserg terménybeli szükségletének u. n. kézi vásárlás utján való beszerzése tárgyában.

7. Nyitra vármegye közönségének a nemzeti érdekek ottalmazása végett szükséges intézkedéseknek megtétele végett az országgyűlés képviselőházához intézett s ide támogatás végett megküldött felirata.

3. Csanád vármegye közönsége a vármegyei kórházak alkalmazottainak a vármegyei alkalmazottak sorába felvétele iránt a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi.

9. Baranya vármegye közönségének átírta a gazdasági szerződéses cselédek lakásairól alkotott szabályrendelethez hasonló szabályrendelet készítése iránt.

10. Csanád vármegye közönségének átírta a vasárnapi munkaszünetek kiterjesztése céljából a m. kir. kormányhoz intézett feliratának támogatása tárgyában.

11. Zala vármegye közönsége a külön sztrájk törvény alkotása iránt a m. kir. belügyminiszterhez intézett feliratát pártolás és hasonló szellemű filirattal való támogatás végett megküldi.

12. Zombor város közönségének az élelmi szerek mesterséges megdrágításának megakadályozása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett, ide pártolás végett megküldött felirata.

13. Sopron sz. kir. város törvényhatósága a külfállamokkal, különösen Olaszországgal a borhehoza'ra vonatkozó szerződések tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi.

14. Győr sz. kir. város törvényhatóságának átírta az 1877. XX. t. cz. némely szakaszainak módosítása tárgyában a belügyminiszter urhoz intézett felirata támogatása iránt.

15. A gazdasági egyesületek országos szövetségének átírta a Galiczia—Románia és Olaszország felől történő bevándorlás szabályozása tárgyában a m. kir. kormányhoz intézett feliratának támogatása iránt.

16. A győri ipar- és kereskedelmi kamara átírta a közszállítások tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett feliratának támogatása tárgyában.

17. A magyar gyáriparosok országos szövetségének közzöndi irata, törvényhatóságunknak a hazai ipar pártolása tárgyában hozott 524/1904. bkgy. számú határozatára.

18. Polgármesteri jelentés az országgyűlési képviselőválasztói jog új törvényes szabályozása céljából elrendelt és a f. év március havában foganatosított statisztikai összeírásról. 19. Polgármester jelentése a szervező bizottság elnöki tisztségének betöltése tárgyában.

20. A számonkérésék jegyzőkönyve bemutatattik.

21. Tanácsi előterjesztés a borítal és husfogvasztási adók megváltásáról és szerződés megkötéséről.

22. A közigazgatási bizottság jelentése az 1904-dik év első feléről.

23. A debreczeni zenede kérvénye évi segélyének felmérése iránt.

24. A Dobozi-féle ház öndödi földjének elidegenítése fellett a névszerinti szavazásnak másodszón megajtése.

25. Drágasági pótlékok megadása iránti kérvények.

26. A házpenztárnak, az általa kezelt alapoknak, a közevetvámnek és a világitási vállalatnak 1905. évi költség-előirányzata, tanácsi javaslattal.

27. Tanácsi jelentés az ev. ref., az ág. hitv. evang. s a gör. kath. egyházak, valamint az izraelita hitközség iskolapítési, fenntartási és egyházi segélyek tárgyában kötött szerződések jóváhagyása és további intézkedések megtétele iránt.

28. A néhai Ármos Bálint által tett alapítványoknak a m. kir. belügyminiszter ur leirata szerint szerkesztett alapító-oklevelek tervezetei, tanácsi javaslattal.

29. Egy gyűléstári ellenőri, egy szállásbiztosi, egy irodatiszti s két inokai állásnak, valamint az esetleg megüresedett állásoknak választás utján betöltése.

30. A városi nyomda külön kezelése tárgyában szabályrendelet tervezet, tanácsi javaslattal.

31. A törvényhatósági városok polgármestereinek 1903. évi május 18-án városunkban tartott értekezletén felvett jegyzőkönyv bemutatattik.

32. A városi tanács a helypénz szabályrendelet tervezetét betérjeszté.

33. Tanácsi előterjesztés az utcák jobb minőségű járddával való ellátása tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.

34. Ugyanaz a telepedés és a közügyi kötelekbe felvétel tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.

35. Ugyanaz a hordáriparra vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában.

36. Szabályrendelet javaslat: a város belterületén levő közutak forgalmi biztonságáról és a műtárgyak megvédéséről.

37. Kataszteri helyszínelési költségek előlegezése tárgyában tanácsi javaslat.

38. A II. alföldi transversális ut mentén a halápi 354. hrsz. parcellából egy hold területnek utkaparó ház célzajára jogelismérésről íj mellett átengedése tárgyában tanácsi javaslat.

39. A kórház pénkezelese és gazdasága megvizsgálásáról szóló jelentés.

40. Tanácsi előterjesztés a városi nyomdának szállított papirok ára kiegyenlíthetése végett a pallagi vasut építésére felvett 8000 korona átruházásának engedélyezése s feloszlalása iránt.

41. Ugyanaz a körkemenzsei kiadásokra 16,000 korona póthitel engedélyezése iránt.

42. Tanácsi jelentés az anyakönyvi hivatalnak városi épületben leendő elhelyezése tárgyában.

43. Tanácsi jelentés a helyi vasut részvénytársaság részere területek átengedése iránt.

44. Ugyanaz a folyó 1904. évi löversenyek elmaradása folytán megtakarított öszsegnek a tanayai és gazdasági ismetlő iskolák berendezési célzajaira átutalása tárgyában.

45. Ugyanaz a Nagy Ferencz-féle Szent-Anna-utczai ház megvétele tárgyában, ezzel együtt a gör. kath. egyháznak templomépítési célzajaira terület átengedése iránti kérvénye bemutatattik.

46. Az idegen forgalmi vállalat részvénytársaság kérvénye anyagi támogatás iránt.

47. Haraszi Lajos volt városi rendőr fellebbezése nyugdíja megállapítása iránti kérelmet elutasító tanácsi határozat ellen.

48. Németh Ferencz városi napidíjas inoknak kegydíj iránti kérelme.

49. Özv. Günther Ferencznek özevgyi segély és gyermek-nevelési járulék iránti kérvénye.

50. Szabadságolás iránti kérvények.

51. Nyugdíjazások.

52. Orvostudori oklevél kihirdetése.

53. Bábaoklevél kihirdetése.

Közigazgatási hírek.

— **A főispán hazérkezése.** *Domahidy* Elemér főispán, mint lapunk legutolsó számában megirtuk, mindnyájunk örömere haza érkezett hosszú utjáról. A főispán a hétfői teljes tanácsülésen már résztvett, vezette a tanácskozást, mely a legközelebb tartandó közgyűlés tárgyait készítette elő. A tanácsülés elején *Kovács* József polgármester a szív öszinte, meleg érzésével köszöntötte a főispánt hazatérése alkalmából és kérte, hogy messze utjáról hozott gazdag ismeretét és tapasztalatait érvényesítse munkásságának széles mezéjén. A főispán kedvesen válaszolt az üdvözölő szavakra, szívesen ígérvén, hogy ezental is azon lesz, hogy Debreczen város nagysága, anyagi jóléte és szellemi szintje emelkedjék.

— **Személyi hír.** *Vescey Imre* főjegyző, lapunk főszerkesztője, szabadságáról hazérkezett és hivatalának vezetését átvette.

* **Thaly Kálmán dr. ünnepelese.** Városunk I. kerületének országgyűlési képviselőjét, a kitünő történetudóst, Thaly Kálmán dr., szép megtiszteltetés érte. A héten adták át neki az összkormány jelenlétében ama érmelet, melyeket tisztelői annak emlékére verettek, hogy az ősz tudós a parlamentű békét helyreállította. Berzevicy Albert közoktatásügyi miniszter üdvözölte Thaly Kálmán dr., mire az ünnepelet meghatottan válaszolt. Méltán érte városunk képviselőjét ezen megtiszteltetés, mert örök igazság marad: „*concordia res parvae erseunt, discordia maximae dilabuntur*”.

— **A szervező bizottságból.** Domahidy Elemér főispán a szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság elnöki tisztségéről lemondott és lemondását a tanácsnak közölte. Most a tanács ezen lemondását azon javaslattal terjeszti a bizottsági közgyűlés elé, hogy kérné meg a közgyűlés a főispánt, hogy ezen lemondást vonná vissza az ügy érdekében.

§ **Katonai ügyek:** A közös hadsereg állományába tartozó tartalékos létszámosság ellenőrzési vizsgálataiban van a Pavillon lakatanyában. *A szemle tart 11-től 15-ig. Utószemle lesz: okt. hó 28. és 29-én. Október hó 17-én* vezrey felülvizsgálat a Pavillon lakatanyában Domahidy Elemér főispán előnöke alatt. Október hó 20-án utóállás, szintén a Pavillon lakatanyában.

* **Debreczen az egyetemért.** Debreczen sz. kir. városi törvényhatósági bizottsága a Debreczenben létesítendő egyetem megvalósítását tartva szem előtt, kétszázézer koronát szavazott meg két bölcsészeti tanszék felállítására. A kormány ezen közgyűlési határozatot jóváhagyta, miert is a tanács utasította a főszámvévót, hogy 1905-től kezdődőleg a költségelőirányzatba ezen czímen állítsen be évenként 20,000 koronát.

— **Razzia a városban.** A bünyői osztály a héten razzát rendezett, mely nagy eredményt járt, amennyiben sok gyanús és hajléktalan egyén került a rendőrség elé. A razzát *Mile Pál* tb. fogalmazó vezette.

§ **Csokonai szülők.** A Csokonai-kör részéről kiküldött bizottság átvizsgálván *Zoltai Lajos* segédlelvártás Csokonai szülőkörhöz vonatkozó adatait, azon javaslattal terjeszti a Csokonai-kör választmányára elé, hogy mivel az adatok a valóságnak megfelelően, Csokonai szülőbázis a Kereskedelmi és iparkamara Hatvan-utca háza jelölték meg.

** **Pályázat Csokonai színműre.** Zilahy Gyula aradi színművész, ki 1905-ben színházunk igazgatását átvesszi, pályázatot hirdet egy Csokonai életét és működését tárgyozó, prózában írandó színműre. A pályadíj 1000 korona, beadási határideje 1905 május 1. A pályaművek a színiügyi bizottság elnökéhez küldendők.

— **Az egyház köréből.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma október hó 16-án, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor gyűlést tart.

** **Nimródok gyűlése.** A debreczeni választásiratlat október hó 15-én, délután 5 órakor választmányi ülést tart a mezőrendőrkapitányság helyiségében.

§§ **A műpártoló egyesület teli kiállításra.** A debreczeni műpártoló egyesület december hónap első felében képképzést rendez. Lapunk legközelebbi számban bővebben fogunk foglalkozni ezen életrevaló és műveltségünk szélesítését hivatott eszmével.

— **Árverési csarnok.** Az első debreczeni kézi zálogkölcsonintézet részvénytársaság árverési csarnokát kíván mintegy 90,000 korona befektetéssel létesíteni. Mivel azonban ezen befektetés nagy anyagi áldozattal jár, a részvénytársaság azon kérésrel fordult a tanácshoz, hogy terjesztene fel pártólóg azon kérését, miszerint ezen tervezett üzlet gyakorlása 25 évre terjedőleg a kizárólagossági jogot elnyerhesse. A tanács legközelebb határoz a beadvány sorsára nézve.

§ **Ártezi kutak vízpadása.** Hódmezővásárhely nemrég elhatározta, hogy az ártezi kutak fölöszeit különböző célokra, mint fürdőépítés, vízvezetéképítés, locsólás stb. fel fogja használni. Ez az összes ártezi kutak vízbőségét rendszeresen megméri. E megfigyelések és mérések alapján megállapították, hogy a kutak vízbősége folyton apad, minnek főokát abban vélik föltámlálni, hogy az ártezi kutak száma nyom növekszik*, és hogy különösen magánházak és telkeken engedély nélkül folyton furnak és szaporodnak a kutak. Eddig összesen 14 közkút és 16 magánkút van. A hatóság nagy figyelemmel fogja kísérni a kutak létesítést, melyet minden egyes esetben a vízjogi törvény értelmében engedélyezéshez köt.

* **A Dobozy-ház földje.** A *Dobozy*-ház onodói földjének elidegenítésére vonatkozólag az október 19-ikén tartandó közgyűlésen lesz megvite másodjában a névszerinti szavazás.

— **Öt vagyonos homok Náduddvarnak.** A nádudvariak a vasúthoz vezető út elkészítésére öt vagyonos homokot kértek Debreczentől. A tanács a kért homokmennyiséget díjtalanul átengedte.

* **Tejhamisításért — egy évi börtön.** Mig nálunk az élelmiszer legveszélyesebb hamisított is legfőbb csak csekély pénzbüntetéssel sújta a törvény, addig a németek a legsúlyosabb büntetést mérik ki azokra, akik nyereségvágyból embertársaiknak az egészségét is veszedelembe döntik. A müncheni törvényszék *Mayer* Oszkár tejkereskedő tejhamisításáért *egy évi börtönre* és három évi becsületvesztésre ítélte. Mayer már évek óta rendszeresen üzte a tejhamisítást s utóbb már oly szemérmelteni garázdálkodott, hogy még a cselszélence mosdóvizét is a tejbe öntötte, s mint gyermek-tejet eladta drága pénzért. A münchenhez hasonló példás büntetésnek van is eredmény: Németországban ritkaság a tejhamisítás.

— **Városi közgyűlések megrovódítása** értelmében nem kicsinyelhető képest tett nem régen Pozsony város tanácsa, amidőn kimondotta, hogy ezental a közgyűlések tárgysorozattal mindig, míg egy héttel a közgyűlés előtt, fogja kézbesíteni a törvényhatósági bizottság tagjainak. Ezt az intézkedést a városi körökben mindenütt jóváhagyó helyesléssel veszik tudomásul, mert a közgyűlések rövidítésének praktikus eszköze lesz, amennyiben a már jókor informált városatyák nem fognak beleselni abba az ősi hibába, hogy olyan dolgokról beszéljenek, amelyek nincsenek a napirenden s meddő vitákkal tölték el az időt.

(.) **Brassó átíratra.** Brassó város megkereste Debreczont, hogy értesítsen arról, vajjon a piaci kufárkodásra van-e szabályrendelet. Miután a kufárkodásra vonatkozólag van intézkedés a vásárokról és nyílt piacokról szóló szahályrendeletben, a városi tanács ezt Brassó város tanácsának megküldötte.

↓ **Balassagyarmat kérése.** Balassagyarmat rendőri bejelentési hivatalát kíván szervezni; megkérte tehát városunk tanácsát, hogy bejelentés hivatalunk szabályrendeletét küldje meg. A tanács a kérésnek nyomban eleget tett.

— **Vízvezeték Kassán.** Kassán most járt le a vízvezeték építésére hirdettet pályázat határideje. A nagy műre 41 pályázat érkezett be, jobbjára budapesti czégekől.

— **Lóverseny Kisvárdán.** A kisvárdai gazlakör a magyar lovar-egylet és a földművelési miniszter anyagi támogatásával október 16-án lóversenyt rendez.

□ **A mértékhatóság állomása.** A kereskedelmi miniszterhiatal már elkészítette azon törvényjavaslattal, mely a mértékhatóság állomásátáról szól. A javaslat, há törvényereő emelkedik, 1905 január 1-én lép életbe.

Angol plaidek és takarók, svéd borkabátok Borsos Katánál.

60 krajczár egy liter legfinomabb antraczen-tenta. Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház) a papírüzletben.

Uri ávat, kalap és fehérnemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzsokak, férfi fehérneműeket és kelenygetek mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

≡ Pongrácz Géza ≡

papír gyáraktárában DEBRECZEN, „Bika”

szálló mellett:

legdivatosabb dobozos levél-papírok, vízfestészeti virág-és tájkép minták, legújabb francia sportképek, dr. Schönfeld-féle olajfestékek és vásznak; angol, svéd és solingeni, zsebkekék; helybeli és alkalmi képes levelezőlapok egyedüli nagy választékban.

13.490.
1904. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa az epreskeri csapszék és hozzátartozó föld bérbeadás végett **1904. évi október hó 17-ik napjának** d. e. 9 órájára a városház nagytermében tartandó újabb árverést tűz ki. Az árverési feltételek az árverési óhajtók általi megtekintetés végett a városi számvévi hivatalban a hivatalos órák alatt bármikor megtekintethők.

Debreczen, 1904 szeptember hó 29.

A városi tanács.

Hirdetések leközlésére

legalkalmasabb a

Városi Könyvnyomda kiadásában megjelenő

„A VÁROS”

ezimű heti lap,

mivel ez a nagy keresletnek örvendő lap a város és megye vagyonos közönségének állandóan kezében forog s így a feltűnő és csinos kivitelű hirdetések egész héten át a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerzési óhajtók közönség figyelmét.

MIHALOVITS J.

Ha gyermekével csukamajolaját akar szedni, szerezze be röbödre a **Mihalovits-féle izetien és szagtalan**

csukamajolaját,

melyet a gyermekek szívesen vesznek be, mintá annak színi kellemetlen íze, semmily ártalom. **1 üveg ára 1 koron 20 fillér.**

Kapható:

MIHALOVITS J. a „Kigyó”-hoz, az gyógyszerészházban Debreczen, Főter, a városkázal szemében.

URSUS A LEGTÖKELETESSEB BORSAJTÓ.

Az URSUS borsajtó következő előnyökkel bír: Vasgrenda és szabaddalmazottl nyomó fejszerkezet által a lehető legmagasabb nyomásért, csekély emberes igénybevételével érhető el.

Az URSUS borsajtó aljárta fából van a vasgrendaszerkezetbe beillesztve, hogy a szőlő vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megéretté nem fordulhat elő. Az URSUS borsajtóhoz a tisztkly egy darabban vehető ki. Az URSUS borsajtó szerkezte felülmuhatlan szolid és erős. — **Szoidaralók a legjobb kivitelben.**

Porcellán kályhák budweissi és homi gyártmányban. — **Mecdingi rendszerű és öntött vaskályhák és legjobb minőségű konyhák.** Cserőpkályhák átrakásnál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltüntetett kétféle új találmány multiplicator betétet felültség mellett ajánlom. **Fűdőkádák és vasbaterók nagy rakára.**

Tóth Gyula,
Debreczen, Piac-u. 20., 27.

Az üzlet teljes felozlatása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás!!

SZIFFT ALADÁR

Piacz-utca 24. sz.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalnemiek és ágyszerítők, batisztok, cartonok, zefírek, czérna pique és velour barcetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, kesztyűk, harisnyák és kötények, bélelék és rövidárúk stb.

Az összes raktáron levő áruk gyári áron alul végkiárusíttatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt eladó. — Az üzlet-helyiség kiadó.

SZIFFT ALADAR,

Piacz-utca 24. szám.

Ruhafestő
és vegyszertész tisztító intézet

HABÉCZY
ANTAL

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.

Telefon 323.

Fehernemű
Gőzmosoda!!!

A gázkandallóval
való fűtés

a legszebb,
legbiztosabb,
és legjobban
szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem
szemetel, nem rongja a levegőt,
diszita a lakást,

nem drágább a fa-
tüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a
légszuszgyárnál.

Őszi és téli divatujdonságok legnagyobb választékban, legolcsóbban Hajdu- és Biharmegye elismert legnagyobb

női- és leány-felöltők, kalapok áruházában

RÓZSA LAJOS

Debreczen, Kistemplom-bazár szerezhető be.

1904-re.

1904-re.